

## TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-04702  
Otsuse kuupäev 01.09.2025  
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija  
Kaupleja Elektrilevi OÜ (11050857)

Tarbija nõue

1. Kohustada Elektrilevi OÜ-d tagastama tarbijal ära võetud 24 amprit.
2. Kohustada Elektrilevi OÜ-d paigaldama tarbija kinnistu liitumiskilpi peakaitse suurusega 3x40A Elektrilevi OÜ kulul ja sõlmima võrgulepingusse nr 0311840717 muudatus, mille kohaselt on tarbija kinnistu võrguühenduse läbilaskevõime 3x40A

### Resolutsioon:

1. Jätta tarbija avaldus rahuldamata.
2. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

### Asjaolud:

Kolhoosiajast saati oli majas võrguelekttri läbilaskevõime 40 amprit ning tolle aja nõuetele vastav liitumiskilp asus majas sees ja oli ühendatud otse õhuliiniga, maja ees oleva elektriposti kaudu.

2002.a õhuliini ja liitumiskilbi ümbervahetamise tööde käigus vähendati uues liitumiskilbis võrgu läbilaskevõimet 16A peale. Selle protsessi käigus selgitati, et see on lihtsalt uuendus ja sellega ei muutu tarbimiskoha omaniku (tarbija isa) jaoks mitte midagi.

2004.a tõi Eesti Energia tarbimiskoha omanikule koju kätte enda poolt ettevalmistatud tingimustel kokkuleppe võrguühenduse fikseerimise kohta 16A peale ja veenis tarbimiskoha omanikku seda allkirjastama.

Asjaolu, et majas on 16A, tuli välja alles pärast tarbija isa surma 06.05.2024, kui tarbija soovis võrgulepingu ümber vormistada oma nimele.

Tarbija leiab, et

- amprite ära võtmine 2002. aastal on toimunud ilma õigusliku aluseta ja kujutab endast lepingurikkumist;
- 2004 aasta kokkulepe on heade kommete vastane ja tühine;
- tarbija esitatud kohtueksperdi hinnanguga on tõendatud, et majas oli 2001.a võrgu läbilaskevõime 40A;
- aegumise kohaldamine oleks vastuolus hea usu põhimõttega, tarbija suhtes äärmiselt ebaõiglane ja Elektrilevi poolt õiguste kuritarvitamine.

Tarbija esitas põhinõudele lisaks 2 alternatiivset nõuet:

1. tekitatud kahju printsiibi järgi:

- 1) Kohustada Elektrilevi OÜ-d hüvitama tarbijale tekitatud kahju summas 9696 eurot.
- 2) Tasaarveldada Elektrilevi OÜ-lt välja mõistetud kahju hüvitis Elektrilevi OÜ hinnakirja järgse tasuga kokku summas 9696 eurot, mille kaebaja kohustub maksma Elektrilevi OÜ-le 24 ampril tagasiostu eest.
- 3) Kohustada Elektrilevi OÜ-d paigaldama tarbija kinnistu liitumiskilpi peakaitse suurusega 3x40A Elektrilevi OÜ kulul ja sõlmima võrgulepingusse nr 0311840717 muudatus, mille kohaselt on tarbija kinnistu võrguühenduse läbilaskevõime 3x40A.

2. alusetu rikastumise järgi:

- 1) Kohustada Elektrilevi OÜ-d tagastama tarbijale alusetult saadud 24 amprit.
- 2) Kohustada Elektrilevi OÜ-d paigaldama tarbija kinnistu liitumiskilpi peakaitse suurusega 3x40A Elektrilevi OÜ kulul ja sõlmima võrgulepingusse nr 0311840717 muudatus, mille kohaselt on tarbija kinnistu võrguühenduse läbilaskevõime 3x40A

Tarbija on valmis lahendama vaidlust ka kompromissiga selliselt, et tarbija võrgulepingusse tehtaks muudatus, mille järgi saaks võrgu läbilaskevõimeks 3x32A.

## **Kaupleja seisukoht:**

Elektrilevi ei vastuta Tarbija avalduses väljatoodud põhinõude ega ka alternatiivnõuete eest ning lisaks on esitatud nõue ka aegunud.

Elektrilevi hinnangul algas nõude aegumine hiljemalt 24.03.2004, kui poolte vahel sõlmiti võrguühenduse fikseerimise kokkulepe, kuivõrd selleks hetkeks oli tarbimiskoha endisele omanikule teada, et võrguühenduse läbilaskevõime on 16 A. Seega oli nõude tähtaegselt esitamiseks aega kuni 24.03.2007.

Isegi juhul kui nõustuda, et tarbimiskoha endine omanik ei olnud kursis asjaoluga, et võrguühenduse läbilaskevõime oli 16 A (millega Elektrilevi ei nõustu), siis algas aegumine hiljemalt kõnealuse kinnistu (tarbimiskoha) omandamisega. Sellisel juhul hakkas nõude aegumistähtaeg kulgema 03.03.2008 ja nõude esitamise tähtaeg saabus 03.03.2011.

Tarbijal lasus kohustus tutvuda kogu dokumentatsiooniga ning kinnistu omanikuks saamise hetkel olid olemas ka allkirjastatud elektrienergia ostu-müügi ja võrguteenuste osutamise leping nr 3314532022-1 ning võrguühenduse fikseerimise kokkulepe nr 3314532022VK/1. Seega ei olnud tegemist varjatud puudusega, mida Tarbija ei oleks saanud kinnistu omanikuks saades tuvastada.

Elektrilevil puudub info kõnealuses tarbimiskohas 40 A läbilaskevõimsusega võrguühenduse olemasolu suhtes ja võrguettevõtja tagatav võrguühenduse 16 A läbilaskevõime tuleneb vastavatest pooltevahelistest allkirjastatud kokkulepetest.

Võrguettevõtjal puudub igasugune teave selle kohta, et tarbimiskoha eelmine omanik oleks väljendanud erimeelsust 15.03.2004 koostatud võrguühenduse fikseerimise kokkuleppe sisu suhtes. Kui tarbimiskoha eelmine omanik ei oleks nõustunud võrguühenduse fikseerimise kokkuleppes märgitud võrguühenduse läbilaskevõimega, ei oleks ta seda kokkulepet ka allkirjastanud..

Olukorras, kus tarbijal on ühepoolne soov võrguühenduse läbilaskevõime suurendamiseks, on tegemist tarbimistingimuste muutmisega ning tarbimistingimuste muutmine on ELTS § 71 lg 1 p 2 kohaselt tasuline teenus.

## **Komisjoni põhjendus:**

Avalduse kohaselt on tarbija esitanud kaupleja vastu põhinõude, milles taotleb võrgulepingu nr 0311840717 muutmist selliselt, et võrguühenduse läbilaskevõime oleks 4x40 amprit.

Alternatiivselt nõuab tarbija kauplejalt kahju hüvitamist summas 9696 eurot. Lisaks esitas tarbija tasaarvestusavalduse, millega soovib tasuda kauplejale 24 ampri tagasiostu eest ning palub komisjonil kohustada kauplejat paigaldama tarbija kinnistu liitumiskilpi peakaitse suurusega 3x40 amprit kaupleja kulul ning sõlmima võrgulepingu nr 0311840717 muudatuse, mille kohaselt oleks tarbija kinnistul võrguühenduse läbilaskevõime 3x40 amprit.

Kolmanda alternatiivse nõudena on tarbija esitanud kaupleja vastu alusetu rikastumise nõude, millega taotleb kauplejalt alusetult saadud 24 ampri tagastamist. Tarbija palub komisjonil kohustada kauplejat paigaldama kinnistu liitumiskilpi peakaitse suurusega 3x40 amprit kaupleja kulul ja sõlmima võrgulepingu muudatuse, millega määratakse kinnistu võrguühenduse läbilaskevõimeks 3x40 amprit.

Tarbija avaldusele on lisatud kaks lepingut:

- (i) 15.03.2004 võrguühenduse fikseerimise kokkulepe (allkirjastatud 22.03.2004), millega lepiti kaupleja ja kinnistu eelmise omaniku vahel kokku võrguühenduse läbilaskevõimeks 16 amprit;
- (ii) tarbija ja kaupleja vahel 06.05.2024 sõlmitud võrguleping nr 0311840717.

Avalduses tugineb tarbija 2004. aasta võrguühenduse fikseerimise kokkuleppe tühisusele. Komisjon selgitab, et esmalt tuleb võtta seisukoht 2024. aastal tarbija ja kaupleja vahel sõlmitud lepingu kehtivuse osas. Kui 2024. aastal sõlmitud leping kehtib, ei ole tähtsust sellel, kas 2004. aasta kokkulepe võis olla tühine või tühistatav. Avalduse kohaselt on tarbija ja kaupleja sõlminud 2024. aastal lepingu, mis tähendab, et pooled on võtnud endale kohustused. VÕS § 8 lõike 2 kohaselt on leping pooltele täitmiseks kohustuslik.

Avalduse järgi teatas tarbija kauplejale 2024. aasta lepingu allkirjastamisel, et kuigi ta ei ole 16 ampriga nõus, allkirjastab ta lepingu sundolukorra tõttu (isa leping lõpetatakse ja lepingu mitteallkirjastamise korral jääks ema elektrita).

Avalduses esitatud väide ei anna alust lugeda 2024. aastal sõlmitud lepingut tühiseks ega tühistatavaks. Lepingus kokkulepitud kohustused on siduvad ning tarbija pidi neid enne lepingu sõlmimist arvestama. Komisjon ei ole tuvastanud, et 2024. aastal sõlmitud lepingu puhul esineks tehingu tühisuse aluseid (TsÜS § 84 lg 1; § 85 lg 1; § 86 lg 1; § 87 lg 1; § 88 lg 1 ja § 89 lg 1). Avalduse kohaselt sõlmis tarbija lepingu sundolukorras, kuid tehing ei vasta heade kommete vastasuse tunnustele, sest tuvastatud ei ole, et soorituste väärtus oleks tasakaalust väljas või tehing oleks tehtud äärmiselt ebasoodsatel tingimustel (vt RKTkm 17.06.2011, 3-2-1-49-11, p 8). Komisjoni hinnangul on lepingust tulenevad kohustused tasakaalus ning ebaoproportsionaalsust ei nähtu.

Tühistatava tehingu aluseid avaldusest samuti ei ilmne (TsÜS § 90 lg 1). Tühistada saab tehingu, mis on tehtud olulise eksimuse, pettuse, ähvarduse või vägivalla mõjul. Tarbija sõnul oli ta 2024. aasta lepingut sõlmides teadlik, et lepinguga lepitakse kokku 16 ampri kasutamine.

Kuna komisjon ei ole tuvastanud 2024. aastal sõlmitud lepingu kehtetuse aluseid, ei ole tarbija viited varasemalt sõlmitud lepingule asjakohased.

Komisjon nõustub kauplejaga, et vastavalt VÕS § 8 lõikele 1 on leping mitmepoolne tehing, mille tegemiseks on vajalik kahe või enama isiku tahteavaldus. Tarbimiskoha eelmine omanik andis 22.03.2004 võrguühenduse fikseerimise kokkuleppele allkirja, mis väljendab tema tegelikku tahteavaldust ja selgesõnalist nõusolekut tingimustega, sh läbilaskevõime osas. Seetõttu on põhjendamatud tarbija väited, et eelmine omanik ei olnud tingimustest teadlik ega nendega nõustunud. Menetluses ei ole esitatud tõendeid, mis annaksid aluse järeldada, et 2004. aasta leping oli vastuolus hea usu põhimõtte või heade kommetega.

Tarbija leiab, et juba 2002. aastal piirati võrgu läbilaskevõime 16 amprini omavoliliselt ja tarbija teadmata, mille tulemusena sõlmiti 2004. aasta leping.

Tuleb möönda, et elektrikilbiga seotud asjaolud on ebaselged ning kauplejal ei ole kindlat teadmist, millisel õiguslikul alusel 40 A suurune peakaitse eemaldati. Tarbija väidab, et peakaitse eemaldati õigusliku aluseta (võrguühenduse leping sõlmiti alles 2004). Tarbija väide on komisjoni hinnangul usutav, kuid see ei anna alust tema nõuete rahuldamiseks. Kaupleja on viidanud aegumisele. Komisjon täpsustab, et tarbijal oleks teoreetiliselt olnud võimalik esitada kaupleja vastu nõue (kuid mitte tarbijavaidluste komisjoni kaudu) kahju õigusvastase tekitamise alusel (kui peakaitse eemaldati ilma kokkuleppeta). Selline nõue aegub hiljemalt kümne aasta jooksul teo toimepanemisest. Seega on tarbija nõue aegunud.

Aegumist ei saa jätta kohaldamata üksnes hea usu põhimõttele tuginedes, sest aegumistähtaegade eesmärk on tagada õiguskindlus ja õigussuhete stabiilsus. Seadusandja on selgelt sätestanud, millal aegumine katkeb, peatub või lõpeb. Hea usu põhimõtte laiendav kohaldamine kahjustaks õiguskindlust.

Sõltumata aegumisest ei oleks komisjonil ka pädevust lahendada vaidlust, mida leping ei reguleeri. Tarbijavaidluste komisjoni pädevus tuleneb tarbijakaitseseadusest, mis näeb ette üksnes tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tuleneva vaidluse lahendamise (TKS § 1 lg 6, § 2 lg 1 p 6 ja § 40 lg 3). Kui elektrikilp asendati ilma õigusliku aluseta (s.o kokkulepe puudus), ei kuulu selle üle otsustamine komisjoni pädevusse.

Lähtudes eeltoodust jätab komisjon tarbija avalduse rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/